Regressió lineal

La taula següent dóna l'alçada mitjana (en cm) dels nins a determinades edats (en anys):

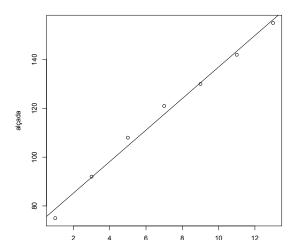
edat	1	3	5	7	9	11	13
alçada	75	92	108	121	130	142	155

A la lliçó 2 de R-I calculàvem amb R la millor relació lineal

alçada
$$pprox b_0 + b_1 \cdot \mathsf{edat}$$

Regressió lineal

- > edat=c(1,3,5,7,9,11,13)
- > alçada=c(75,92,108,121,130,142,155)
- > plot(edat,alçada)
- > abline(lm(alçada~edat))

Tenim parelles d'observacions de dues variables X, Y:

$$(x_i, y_i)_{i=1,2,...,n}$$

i volem estudiar com depèn el valor de Y del de X:

- La variable aleatòria Y és la variable dependent o de resposta
- La variable (no necessàriament aleatòria) X és la variable de control, independent o de regressió

Volem trobar la millor relació funcional que expliqui la variable Y conegudes les observacions de la variable X. Per ara, cercam una relació lineal que expliqui Y en funció de X.

Suposam que

$$\mu_{Y|x} = \beta_0 + \beta_1 x$$

on $\mu_{Y|x}$ és el valor esperat de Y quan X val x, i β_0 (terme independent) i β_1 (pendent) són dos paràmetres que volem estimar

Amb una mostra $(x_i, y_i)_{i=1,2,...,n}$, calcularem estimacions b_0 i b_1 de β_0 i de β_1

Això ens donarà la recta de regressió per a la nostra mostra:

$$\widehat{y}=b_0+b_1x$$

que donat un valor x_0 de X ens estimarà el valor $\widehat{y_0} = b_0 + b_1 x_0$ de Y sobre el mateix individu

El model anterior el reescrivim com a

$$Y|x = \mu_{Y|x} + E_x$$

= $\beta_0 + \beta_1 x + E_x$,

on

- Y|x és la variable aleatòria "valor de Y quan X val x"
- E_x és la variable aleatòria error o residu, que dóna la diferència entre el valor de Y i el valor "esperat" $\mu_{Y|x}$, és a dir, $\beta_0 + \beta_1 x$
- Com que suposam que $\mu_{Y|x}=\beta_0+\beta_1 x$, suposam que $\mu_{E_x}=0$ per a cada x

Per a cada observació (x_i, y_i) , tendrem

$$y_i = \beta_0 + \beta_1 x_i + \varepsilon_i \Rightarrow \varepsilon_i = y_i - (\beta_0 + \beta_1 x_i)$$

Diguem l'error quadràtic teòric d'aquest model a

$$SS_{\varepsilon} = \sum_{i=1}^{n} \varepsilon_{i}^{2} = \sum_{i=1}^{n} (y_{i} - \beta_{0} - \beta_{1}x_{i})^{2}$$

A la regressió lineal per mínims quadrats, els estimadors b_0 i b_1 de β_0 i β_1 que cercam són els valors de "les incògnites" β_0 i β_1 que minimitzen aquest SS_{ε}

Anem a minimitzar SS_{ε} . El mínim (b_0,b_1) de

$$SS_{\varepsilon} = \sum_{i=1}^{n} (y_i - \beta_0 - \beta_1 x_i)^2$$

anul·larà les derivades respecte de β_0 i β_1 .

Derivem:

$$\frac{\partial SS_{\varepsilon}}{\partial \beta_0} = -2 \sum_{i=1}^{n} (y_i - \beta_0 - \beta_1 x_i)$$
$$\frac{\partial SS_{\varepsilon}}{\partial \beta_1} = -2 \sum_{i=1}^{n} (y_i - \beta_0 - \beta_1 x_i) x_i$$

El (b_0, b_1) que cercam satisfà

$$2\sum_{i=1}^{n}(y_i-b_0-b_1x_i)=0$$
$$2\sum_{i=1}^{n}(y_i-b_0-b_1x_i)x_i=0$$

Reescrivim:

$$nb_0 + \left(\sum_{i=1}^n x_i\right) b_1 = \sum_{i=1}^n y_i \\ \left(\sum_{i=1}^n x_i\right) b_0 + \left(\sum_{i=1}^n x_i^2\right) b_1 = \sum_{i=1}^n x_i y_i$$

Les solucions són

$$b_{1} = \frac{n \sum_{i=1}^{n} x_{i} y_{i} - \sum_{i=1}^{n} x_{i} \sum_{i=1}^{n} y_{i}}{n \sum_{i=1}^{n} x_{i}^{2} - (\sum_{i=1}^{n} x_{i})^{2}}$$

$$b_{0} = \frac{\sum_{i=1}^{n} y_{i} - b_{1} \sum_{i=1}^{n} x_{i}}{n}$$

i donen el mínim de SS_{ε}

Considerem les mitjanes

$$\overline{x} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} x_i, \quad \overline{y} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} y_i$$

i les variàncies i covariància

$$s_{x}^{2} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (x_{i} - \overline{x})^{2} = \frac{1}{n} \left(\sum_{i=1}^{n} x_{i}^{2} \right) - \overline{x}^{2}$$

$$s_{y}^{2} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (y_{i} - \overline{y})^{2} = \frac{1}{n} \left(\sum_{i=1}^{n} y_{i}^{2} \right) - \overline{y}^{2}$$

$$s_{xy} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (x_{i} - \overline{x})(y_{i} - \overline{y}) = \frac{1}{n} \left(\sum_{i=1}^{n} x_{i} y_{i} \right) - \overline{x} \cdot \overline{y}$$

Els valors de b_0 i b_1 trobats abans es poden reescriure de la forma següent:

Teorema

Els estimadors b_0 i b_1 per mínims quadrats de β_0 i β_1 són

$$b_1 = \frac{s_{xy}}{s_x^2}, \quad b_0 = \overline{y} - b_1 \overline{x}.$$

Escriurem

$$\widehat{y} = b_0 + b_1 x$$

Direm a $\hat{y}$ el valor estimat de Y quan X = x

Per a cada observació (x_i, y_i) , direm l'error a

$$\underline{e_i} = y_i - \widehat{y_i} = y_i - b_0 - b_1 x_i$$

Volíem calcular la recta de regressió per mínims quadrats de

edat (x)	1	3	5	7	9	11	13
alçada (y)	75	92	108	121	130	142	155

- > x=c(1,3,5,7,9,11,13)
- > y=c(75,92,108,121,130,142,155)
- > x.b=mean(x)
- > y.b=mean(y)
- > s2.x=var(x)*6/7
- > s2.y=var(y)*6/7
- > s.xy=cov(x,y)*6/7
- > round(c(x.b,y.b,s2.x,s2.y,s.xy),3)
- [1] 7.000 117.571 16.000 674.531 103.429

$$\frac{\overline{x}}{7.000} \frac{\overline{y}}{117.571} \frac{s_x^2}{16} \frac{s_y^2}{674.531} \frac{s_{xy}}{103.429}$$

$$b_1 = \frac{s_{xy}}{s_x^2} = \frac{103.429}{16} = 6.4643$$

 $b_0 = \overline{y} - b_1 \overline{x} = 117.571 - 6.4643 \cdot 7 = 72.3209$

Obtenim

$$\widehat{y} = 72.3209 + 6.4643x$$

Alerta!

Els càlculs involucrats en la regressió lineal són molt poc robusts: els arrodoniments poden influir molt en el resultat final

A la Wikipedia (http:

//en.wikipedia.org/wiki/Simple_linear_regression)
hi trobareu un exemple detallat d'una regressió de pes en
funció d'alçada. Calculada en metres dóna:

$$\hat{y} = 61.272x - 39.062$$

Si es passen les alçades a polzades, s'arrodoneixen, es calcula la recta de regressió, i es torna a passar el resultat a metres, dóna

$$\hat{y} = 61.675x - 39.746$$

En un experiment on es volia estudiar l'associació entre consum de sal i pressió arterial, a alguns individus se'ls assignà aleatòriament una quantitat diària constant de sal en la seva dieta, i al cap d'un mes se'ls mesurà la tensió mitjana. Alguns resultats varen ser els següents

X (sal, en g)	Y (Pressió, en mm de Hg)
1.8	100
2.2	98
3.5	110
4.0	110
4.3	112
5.0	120

Trobau la recta de regressió lineal per mínims quadrats de Y en funció de X

$$\frac{\overline{x}}{3.467}$$
  $\frac{\overline{y}}{108.333}$ $\frac{s_x^2}{1.2856}$ $\frac{s_y^2}{55.2222}$ $\frac{s_{xy}}{8.1444}$

$$b_1 =$$

$$b_0 =$$

Obtenim la recta $\hat{y} =$

Podeu comprovar que amb R dóna el mateix

- > sal=c(1.8,2.2,3.5,4,4.3,5)
- > ten=c(100,98,110,110,112,120)
- > lm(ten~sal)\$coefficients

Propietats

• La recta de regressió passa pel vector mitjà $(\overline{x}, \overline{y})$:

$$b_0 + b_1 \overline{x} = \overline{y}$$

 La mitjana dels valors estimats és igual a la mitjana dels observats:

$$\overline{\widehat{\mathbf{y}}} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} \widehat{\mathbf{y}}_i = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (b_0 + b_1 x_i) = b_0 + b_1 \overline{\mathbf{x}} = \overline{\mathbf{y}}$$

• Els errors $(e_i)_{i=1,...,n}$ tenen mitjana 0:

$$\overline{e} = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} e_i = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (y_i - b_0 - b_1 x) = \frac{1}{n} \sum_{i=1}^{n} (y_i - \widehat{y}_i) = 0$$

Propietats

Direm suma de quadrats dels errors a

$$SS_E = \sum_{i=1}^n e_i^2$$

Els errors $(e_i)_{i=1,...,n}$ tenen variància

$$s_e^2 = \frac{1}{n} \left(\sum_{i=1}^n e_i^2 \right) - \overline{e}^2 = \frac{SS_E}{n} - 0 = \frac{SS_E}{n}$$

Propietats

Teorema

Si les variables aleatòries error E_{x_i} tenen totes mitjana 0 i la mateixa variància σ_E^2 i, dues a dues, tenen covariància 0, aleshores

- b_0 i b_1 són els estimadors lineals no esbiaixats òptims (més eficients) de β_0 i β_1
- Un estimador no esbiaixat de σ_E^2 és $S^2 = \frac{SS_E}{n-2}$

Teorema

Si a més les variables aleatòries error E_{x_i} són normals, aleshores b_0 i b_1 són els estimadors màxim versemblants de β_0 i β_1 (i no esbiaixats)

Si suposam que al nostre exemple d'edats i alçades els errors tenen la mateixa variància i són incorrelats, podem estimar aquesta variància:

```
> x=c(1,3,5,7,9,11,13)
> y=c(75,92,108,121,130,142,155)
> y.cap=72.321+6.464*x
> errors=y-y.cap
> SSE=sum(errors^2)
> S2=SSE/(length(x)-2)
> S2
[1] 8.314296
```

Tenim que $S^2=8.3143$, i estimam que σ_F^2 val això

Si suposam que al nostre exemple de sal i tensió arterial els errors tenen la mateixa variància i són incorrelats, podem estimar aquesta variància:

```
> sal=c(1.8,2.2,3.5,4,4.3,5)
> ten=c(100,98,110,110,112,120)
> ten.cap=86.371+6.335*sal
> errors.ten=ten-ten.cap
> SSE=sum(errors.ten^2)
> S2=SSE/(length(sal)-2)
> S2
[1] 5.436475
```

Tenim que $S^2 = 5.4365$, i estimam que σ_F^2 val això

Això és tot?

Hem estimat els coeficients β_0 i β_1 i la variable Y|x, per a cada x, al model

$$\mu_{Y|x} = \beta_0 + \beta_1 x$$

però ens pot interessar més:

- Com és de significativa l'estimació obtinguda?
- Error estàndard d'aquests estimadors
- Intervals de confiança

Amb R obtenim molt més...

Residual standard error: 2.883 on 5 degrees of freedom Multiple R-squared: 0.9912, Adjusted R-squared: 0.9894 F-statistic: 562.9 on 1 and 5 DF, p-value: 2.477e-06

Com és de significativa la regressió?

Entenem que la recta $\widehat{y}=b_0+b_1x$ és una bona aproximació de y com a funció lineal de x quan aquesta recta explica molta part de la variabilitat de y

Es quantifica amb el coeficient de determinació R²

```
> summary(lm(alçada~edat))$r.squared
[1] 0.9911957
```

Sumes de quadrats

Siguin:

• $SS_T = \sum_{i=1}^n (y_i - \overline{y})^2$: suma total de quadrats

$$SS_T = n \cdot s_y^2$$

• $SS_R = \sum_{i=1}^n (\widehat{y}_i - \overline{y})^2$: suma de quadrats de la regressió

$$SS_R = n \cdot s_{\widehat{y}}^2$$

• $SS_E = \sum_{i=1}^{n} (y_i - \widehat{y}_i)^2$: suma de quadrats dels errors

$$SS_E = n \cdot s_e^2$$

Sumes de quadrats

Teorema

En una regressió lineal pel mètode de mínims quadrats, es té que

$$SS_T = SS_R + SS_E$$

o equivalentment,

$$s_y^2 = s_{\widehat{y}}^2 + s_e^2$$

El coeficient de determinació R²

El coeficient de determinació d'una regressió lineal és

$$R^2 = \frac{SS_R}{SS_T} = \frac{s_{\widehat{y}}^2}{s_y^2}$$

Per tant, R^2 és la fracció de la variabilitat de y que queda explicada per la variabilitat de $\hat{y}$

Si la regressió lineal és per mínims quadrats,

$$R^2 = \frac{SS_T - SS_E}{SS_T} = 1 - \frac{SS_E}{SS_T} = 1 - \frac{s_e^2}{s_y^2}$$

El coeficient de determinació R²

A més, $R^2 = r_{xy}^2$, el coeficient de correlació al quadrat

$$R^{2} = \frac{SS_{R}}{SS_{T}} = \frac{\sum_{i=1}^{n} (b_{1}x_{i} + b_{0} - \overline{y})^{2}}{ns_{y}^{2}}$$

$$= \frac{\sum_{i=1}^{n} (\frac{s_{xy}}{s_{x}^{2}}x_{i} - \frac{s_{xy}}{s_{x}^{2}}\overline{x})^{2}}{ns_{y}^{2}}$$

$$= \frac{\frac{s_{xy}^{2}}{s_{x}^{4}} \sum_{i=1}^{n} (x_{i} - \overline{x})^{2}}{ns_{y}^{2}}$$

$$= \frac{s_{xy}^{2}}{s_{x}^{4}} \cdot \frac{s_{x}^{2}}{s_{y}^{2}} = \frac{s_{xy}^{2}}{s_{x}^{2} \cdot s_{y}^{2}} = r_{xy}^{2}$$

[1] 0.9911957

```
> x=c(1,3,5,7,9,11,13)
> y=c(75,92,108,121,130,142,155)
> y.cap=72.321+6.464*x
> SST=sum((y-mean(y))^2)
> SSR=sum((y.cap-mean(y))^2)
> SSE=sum((y-y.cap)^2)
> round(c(SST.SSR.SSE).3)
[1] 4721.714 4679.729 41.571
                R^2 = \frac{4679.729}{4721.714} = 0.9912
> cor(x,y)^2
```

```
> sal=c(1.8,2.2,3.5,4,4.3,5)
> ten=c(100,98,110,110,112,120)
> ten.cap=86.371+6.335*sal
> SST=sum((ten-mean(ten))^2)
> SSR=sum((ten.cap-mean(ten))^2)
> SSE=sum((ten-ten.cap)^2)
> round(c(SST,SSR,SSE),3)
[1] 331.333 309.553 21.746
```

$$R^2 =$$

El valor de R^2 no és suficient!

No és possible valorar la bondat del model només basant-se amb el valor de R^2 . Vegem quatre conjunts de parells (x_i, y_i) , generats específicament amb aquest objectiu, continguts en el data frame anscombe de R:

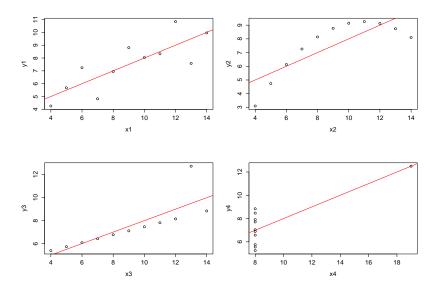
```
> data(anscombe)
> str(anscombe)
'data.frame': 11 obs. of 8 variables:
$ x1: num  10 8 13 9 11 14 6 4 12 7 ...
$ x2: num  10 8 13 9 11 14 6 4 12 7 ...
$ x3: num  10 8 13 9 11 14 6 4 12 7 ...
$ x4: num  8 8 8 8 8 8 8 19 8 8 ...
$ y1: num  8.04 6.95 7.58 8.81 8.33 ...
$ y2: num  9.14 8.14 8.74 8.77 9.26 8.1 6.13 3.1 ...
$ y3: num  7.46 6.77 12.74 7.11 7.81 ...
$ y4: num  6.58 5.76 7.71 8.84 8.47 7.04 5.25 12.5 ...
```

Anem a fer-ne les regressions i a mostrar-ne els R^2 respectius i l'ajustament gràfic de les rectes.

El valor de R^2 no és suficient!

```
> summary(lm(y1~x1,data=anscombe))$r.squared
[1] 0.6665425
> summary(lm(y2~x2,data=anscombe))$r.squared
[1] 0.6665425
> summary(lm(y3~x3,data=anscombe))$r.squared
[1] 0.6665425
> summary(lm(y4~x4,data=anscombe))$r.squared
[1] 0.6665425
> #Anem a representar els resultats
> par(mfrow=c(2,2))
> plot(y1~x1,data=anscombe)
> abline(lm(y1~x1,data=anscombe),col=2)
> plot(y2~x2,data=anscombe)
> abline(lm(y2~x2,data=anscombe),col=2)
> plot(y3~x3,data=anscombe)
> abline(lm(y3~x3,data=anscombe),col=2)
> plot(y4~x4,data=anscombe)
> abline(lm(y4~x4,data=anscombe),col=2)
```

El valor de R^2 no és suficient!

Supòsits del model

Suposam d'ara endavant que cada E_{x_i} segueix una distribució normal amb mitjana $\mu_{E_{x_i}}=0$, la mateixa variància σ_E^2 , i $\sigma(E_{x_i},E_{x_j})=0$ per a cada parella i,j

Si només tenim molt pocs y per a cada x, això no es pot contrastar, però implica que els $(e_i)_{i=1,\dots,n}$ provenen d'una $N(0,\sigma_E^2)$, amb σ_E^2 estimada per S^2 , i això sí que ho podem contrastar

A l'exemple de les alçades i les edats

```
> x=c(1.3.5.7.9.11.13)
> y=c(75,92,108,121,130,142,155)
> y.cap=72.321+6.464*x
> errors=y-y.cap
> SSE=sum(errors^2)
> S2=SSE/5
> ks.test(errors, "pnorm", 0, sqrt(S2))
One-sample Kolmogorov-Smirnov test
data:
       errors
D = 0.1746, p-value = 0.9583
alternative hypothesis: two-sided
```

A l'exemple de la sal i la tensió

```
> sal=c(1.8,2.2,3.5,4,4.3,5)
> ten=c(100,98,110,110,112,120)
> ten.cap=86.371+6.335*sal
> errors=ten-ten.cap
> SSE=sum(errors^2)
> S2=SSE/4
> ks.test(errors, "pnorm", 0, sqrt(S2))
One-sample Kolmogorov-Smirnov test
data:
       errors
D = 0.2553, p-value = 0.7479
alternative hypothesis: two-sided
```

Teorema

Sota aquestes hipòtesis,

• Els errors estàndard dels estimadors b₁ i b₀ són, respectivament,

$$\frac{\sigma_E}{s_x \sqrt{n}} \quad i \quad \frac{\sigma_E \sqrt{s_x^2 + \overline{x}^2}}{s_x \sqrt{n}}$$

En aquests errors estàndard (i tots els que segueixen), estimam σ_E per mitjà de $S=\sqrt{S^2}$

Teorema

Sota aquestes hipòtesis,

Les fraccions

$$\frac{b_1 - \beta_1}{\frac{S}{s_x \sqrt{n}}} \quad i \quad \frac{b_0 - \beta_0}{\frac{S\sqrt{s_x^2 + \overline{x}^2}}{s_x \sqrt{n}}}$$

segueixen lleis t de Student amb n-2 graus de llibertat.

Per tant, sota aquestes hipòtesis,

• Un interval de confiança del $(1-\alpha)\cdot 100\%$ per β_1 és

$$\Bigg]b_1-t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}}\frac{S}{s_x\sqrt{n}},b_1+t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}}\frac{S}{s_x\sqrt{n}}\Bigg[$$

Ho escriurem

$$\beta_1 = b_1 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} \frac{S}{S_{\times} \sqrt{n}}$$

• Un interval de confiança del $(1-\alpha)\cdot 100\%$ per β_0 és

$$\beta_0 = b_0 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} \frac{S\sqrt{s_x^2 + \bar{x}^2}}{s_x\sqrt{n}}$$

A l'exemple de les alçades en funció de l'edat, havíem obtingut la recta

$$\widehat{y} = 72.321 + 6.464x$$

i
$$\bar{x} = 7$$
, $s_x^2 = 16$, $n = 7$, $S^2 = 8.314$

Un interval de confiança al 95% per β_1 és

$$\beta_1 = b_1 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} \frac{S}{s_x \sqrt{n}}$$

$$= 6.464 \pm t_{5,0.975} \frac{\sqrt{8.314}}{4\sqrt{7}}$$

$$= 6.464 \pm 2.5706 \cdot 0.2724 = 6.464 \pm 0.7$$

És l'interval]5.764, 7.164[

A l'exemple de les alçades en funció de l'edat, havíem obtingut la recta

$$\hat{y} = 72.321 + 6.464x$$

i
$$\bar{x} = 7$$
, $s_x^2 = 16$, $n = 7$, $S^2 = 8.314$

Un interval de confiança al 95% per β_0 és

$$\beta_0 = b_0 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} \frac{S\sqrt{s_x^2 + \overline{x}^2}}{s_x\sqrt{n}}$$

$$= 72.321 \pm t_{5,0.975} \frac{\sqrt{8.314} \cdot \sqrt{16 + 7^2}}{4\sqrt{7}}$$

$$= 72.321 \pm 2.5706 \cdot 2.1966 = 72.321 \pm 5.647$$

És l'interval]66.674, 77.968[

Obtenim

- Interval del 95% per a β_1 :]5.764, 7.164[
- Interval del 95% per a β_0 :]66.674, 77.968[

A l'exemple de la tensió en funció de la sal, havíem obtingut la recta

$$\widehat{y} = 86.371 + 6.335x$$

$$i \overline{x} = 3.467$$
, $s_x^2 = 1.2856$, $n = 6$, $S^2 = 5.4365$, $t_{4,0.975} = 2.7764$

L'interval de confiança al 95% per β_1 és

A l'exemple de la tensió en funció de la sal, havíem obtingut la recta

$$\widehat{y} = 86.371 + 6.335x$$

i
$$\bar{x} = 3.467$$
, $s_x^2 = 1.2856$, $n = 6$, $S^2 = 5.4365$, $t_{4,0.975} = 2.7764$

L'interval de confiança al 95% per β_0 és

Teorema

Sota aquestes hipòtesis, i si x_0 és un possible valor de X

• L'error estàndard de $\hat{y}_0$ com a estimador de $\mu_{Y|x_0}$ és

$$\sigma_E \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \overline{x})^2}{ns_x^2}}$$

La fracció

$$\frac{\widehat{y}_0 - \mu_{Y/x_0}}{S\sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \overline{x})^2}{ns_x^2}}}$$

segueix una llei t de Student amb n-2 graus de llibertat.

Teorema

Sota aquestes hipòtesis, i si x_0 és un possible valor de X

• L'error estàndard de $\hat{y}_0$ com a estimador de y_0 és

$$\sigma_E \sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \overline{x})^2}{ns_x^2}}$$

La fracció

$$\frac{\widehat{y_0} - y_0}{S\sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \overline{x})^2}{ns_x^2}}}$$

segueix una llei t de Student amb n-2 graus de llibertat.

Per tant, sota aquestes hipòtesis,

• Un interval de confiança del $(1-\alpha)\cdot 100\%$ per $\mu_{Y|x_0}$ és

$$\mu_{Y|x_0} = \widehat{y}_0 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} S_{N} \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \overline{x})^2}{ns_x^2}}$$

• Un interval de confiança del $(1-\alpha)\cdot 100\%$ per y_0 és

$$y_0 = \widehat{y}_0 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} S_{\sqrt{1+\frac{1}{n}+\frac{(x_0-\overline{x})^2}{ns_x^2}}}$$

A l'exemple de les alçades en funció de l'edat, havíem obtingut la recta

$$\hat{y} = 72.321 + 6.464x$$

i
$$\bar{x} = 7$$
, $s_x^2 = 16$, $n = 7$, $S^2 = 8.314$

Suposem que volem estimar l'alçada y_0 d'un nin de $x_0=10$ anys

$$\hat{y}_0 = 72.321 + 6.464 \cdot 10 = 136.961$$

Interval de confiança al 95% per aquest valor? Interval de confiança al 95% per al valor esperat?

Un interval de confiança al 95% per y_0 és

$$y_0 = \hat{y}_0 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} S \sqrt{1 + \frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \overline{x})^2}{ns_x^2}}$$

$$= 136.961 \pm t_{5,0.975} \sqrt{8.314} \cdot \sqrt{1 + \frac{1}{7} + \frac{(10 - 7)^2}{7 \cdot 16}}$$

$$= 136.961 \pm 2.5706 \cdot 3.189 = 136.961 \pm 8.198$$

És l'interval]128.8, 145.2[

Un interval de confiança al 95% per $\mu_{Y|x_0}$ és

$$\mu_{Y|x_0} = \hat{y}_0 \pm t_{n-2,1-\frac{\alpha}{2}} S \sqrt{\frac{1}{n} + \frac{(x_0 - \overline{x})^2}{ns_x^2}}$$

$$= 136.961 \pm t_{5,0.975} \sqrt{8.314} \cdot \sqrt{\frac{1}{7} + \frac{(10 - 7)^2}{7 \cdot 16}}$$

$$= 136.961 \pm 2.5706 \cdot 1.362 = 136.961 \pm 3.501$$

És l'interval]133.5, 140.5[

```
> regressio=lm(y~x)
> newdata=data.frame(x=10)
> predict.lm(lm(y~x),newdata,
  interval="prediction",level=0.95)
       fit lwr
                        upr
1 136,9643 128,7665 145,162
> predict(lm(y~x),newdata,
  interval="confidence", level=0.95)
       fit
                lwr
                         upr
1 136,9643 133,4624 140,4662
```

Té sentit una regressió lineal?

Si $\beta_1 = 0$, el model de regressió lineal no té sentit:

$$Y = \beta_0 + E$$

i les variacions en els valors de Y són totes degudes a l'error.

El contrast

$$\begin{cases} H_0: \beta_1 = 0 \\ H_1: \beta_1 \neq 0 \end{cases}$$

el podem realitzar amb l'interval de confiança per a β_1 : si 0 no hi pertany, rebutjam la hipòtesi nul·la

Hem obtingut:

- A l'exemple 1, un interval del 95% per a β_1 és]5.764, 7.164[
- A l'exemple 2, un interval del 95% per a β_1 :]4.004, 8.666[

Als dos casos concloem que $\beta_1 \neq 0$ i que per tant tenia sentit fer la regressió lineal

Amb R

Els t value són els dels contrastos amb H_0 : "coeficient = 0", i els p-valors són els d'aquests contrastos. Podem rebutjar que $\beta_1 = 0$ (i que $\beta_0 = 0$)